

פרשת חיי שרה | עלון מס' 52

אודה ד' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו

מתוך שבח והודיה לקל חי, ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, ובשבוע זה אנו מתחילים בס"ד את המחזור השני של גיליון 'נהלך ברגש' - ולאחר שהלכנו ברגשותינו שנה שלימה, עם הארות וחיידושים רגשות והרגשים, שבס"ד זכינו להאיר ע"י החנון לאדם דעת, ומתוך כך נודיע ונפרסם בשער בת רבים, כי אין אדם אשר אין לו חלק ונחלה בתורת משה רבינו, וזהו שאנו מתפללים בסיום שמונה עשרה 'ותן חלקינו בתורתך', כי לכל איש ישראל ישנו את החלק שלו בתורה, ועליו לעמול ולהתייגע לגלות את חלקו משרוש נשמתו, ואת רעיונותיו וחיידושו, כי לכל אחד שייכות לאור התורה ולחכמתה, וכעמדנו לעת כזו, נודה על העבר - עד הנה עזרונו רחמיך ולא עזבונו חסדיך, ונישא תפילה לקל שוכן עלילה ואל תטשנו ד' אלוקינו לנצח.

ויהי רצון שנזכה להמשיך ולהאיר את אותם רגשות חבויים, ורעיונות עמוקים השארים לכל אורכה של תורתנו תורת חיים, המכוונת דרך וסוללת נתיב, להנהגת האדם בחיי היום יום, בחיי המעש ובחיי הרוח, וכאן המקום וההזדמנות להודות לכל קוראי העלון המגיבים ומעירים, המפרגנים והמעודדים, מידי שבת בשבתו, אתם הכוח המניע להוצאת העלון הזה מידי שבוע, ושנזכה יחד להגדיל תורה ולהאדירה ולהגדיל כבוד שמים בעולם.

איתמר סקורניק

'הסתלק מן הספק'

כאשר אליעזר עבד אברהם מגיע לחפש אשה ליצחק, ישנם מספר תמיהות שצריך לברר בהתנהגותו של אליעזר עבד אברהם.

א. ויאמר ה' אלקי אדני אברהם הקרה נא לפני היום ויעשה חסד עם אדני אברהם - מדוע אליעזר היה צריך להתפלל על הצלחת שליחות וכי לא סמך על תפילתו של אברהם??

ב. ויהי כאשר פלו הגמלים לשמות ויקח האיש נזם זהב כקע משקלו וישני צמידיים על ידיו עשרה זהב משקלם - מדוע אליעזר נותן לה את התכשיטים והזהב לפני שהוא מברר מי היא בכלל??

ג. וישום לפניו לאכל ויאמר לא אכל עד אם דברתי דברי ויאמר דבר - מדוע הוא לא מוכן לאכול לפני שהוא מדבר... מה הבהילות תאכל... תרגע... ותדבר??

ד. ויאמר אלהם אל תאחרו אתי וה' הצליח דרכי שלחוני ואלכה לאדני - מה הוא לוחץ עליהם לשחרר את רבקה מהר ואינו מוכן שתמתין איתם שנה או כמה חודשים מה הלחץ??

בספר 'מדרגת האדם' מיישב את כל הקושיות האלו כך - רש"י מבאר בפסוק - אלי לא תלך האשה. אלי כתיב, בת היתה לו לאליעזר, והיה מחזר למצוא עילה שיאמר לו אברהם לפנות אליו להשיאו בתו, אמר לו אברהם, בני ברוך ואתה ארוך, ואין ארוך מדבק בברוך:

אליעזר פחד מאותה נגיעה שיש לו הוא הרי רוצה את יצחק כחתן לביתו... ועל כן לאורך כל הדרך הוא בדק את עצמו לכיוון השני בכדי שלא יהיה פה סרך של נגיעה... של מעילה באימון.. אדוני אברהם רוצה דווקא ממשפחתו אני יעשה הכל אבל הכל... בכדי לקיים רצונו... ושחלילה לא תהיה פה איזה עילה או חשש שמא הוא לא יעשה שליחותו כראוי, לכן הוא חתך מיידית... שלא יהיו לו שום התלבטויות וספקות...

ר' יוסל... מיודעינו... הבין שמצב הכרס שלו עבר את הנקודה שבה הרגלים מוכנים לשאת בנטל הכבד... על כן הוא החליט בליט ברירה, להיכנס למשטר דיאטה חזק וקפדני... למען יחזור גופו לצורתו כבימי קדם... ויהי היום ערב חג השבועות, בא הוא לבית הוריו לאחל חג שמח... כבר בפתח הוא הבין שהוא בצרות... הריח הכה בנחיריו... עד לעומק הריאות... מחלל המטבח עלו ניהוחות של חג... עוגות גבינה בשלל צורות וצבעים... קצפת... שמנת... ורולדה... וגביניות... וקרם... ועוד... הוא חטף סתרהוררת... - אולי באופן 'חג פעמי' אני אקח פסק זמן מהדיאטה שלי... חלילה חלילה... מה פתאום... - אבל תראה איזה עוגות... וואוו... והקצפת... - נווווו יוסל די כבר... צועק הוא לעצמו... לא וזהו... - אבל... תראה... חתיכה קטנה לא זייק... יוסל אמרתי לך די... - ומה עם כיבוד אם ??? וווווו... יוסל מספיק עם השטויות... ככה הוויכוח ניטש בעוז בין יוסל אלף לבין יוסל בטן... רגע אחד הוא כמעט נשבר ורגע שני הוא חזזזק... ואז ברגע אחד הוא פותח את המקרר... והעוגות שהוא רואה שם... העיניים שלו יוצאות מהחורים... הוא מרגיש שעוד רגע הוא נשבר... בליט ברירה הוא פותח קופסת... פסטרמה... לוקח ביס קטן וכל המהומה הסתיימה באותה השנייה... אין עוגות ואין גבינה...

האמת שהמצב הזה של התלבטות ומאבק בין שני הכוחות שלנו, כח הטוב וכוח הרע זה דבר שקורה אצל כל אחד... יש לנו רצונות שאנו מרגישים כמין קול פנימי שקורא לנו להתגבר... לנצח... לא להיכשל... להצליח... וזה מאבק שחוזר על עצמו...

העבודה שלנו היא לנצל את הרגע... להחליט בהזדמנות הראשונה... ולא לתת ללבטים ולספק את האפשרות לנקר לנו עוד ועוד... אלא להכריע מיד... ככל שנכריע מוקדם יותר הספיקות שמנקרות בנו יוכרעו... ובס"ד נתפלל שזה יהיה תמיד לצד הטוב...

שבת שלום ומבורך

אוהב כסף לא ישבע כסף...

יא: לא אֲדַנִּי שְׁמַעְנִי הַשְׁדָּה נִתְּתִי לְךָ וְהַמַּעֲרָה אֲשֶׁר בּוֹ לְךָ נִתְּתִיהָ
לְעֵינַי בְּנֵי עַמִּי נִתְּתִיהָ לְךָ קִבְרֵי מֵתִים:

טו: אֲדַנִּי שְׁמַעְנִי אֶרֶץ אַרְבַּע מֵאֵת שְׁקֵל כֶּסֶף בֵּינִי וּבֵינְךָ מָה הוּא
וְאֵת מֵתֶיךָ קִבְרֵי:

בפרשה רואים כאן לכאורה דבר מוזר - כשאברהם מבקש מעפרון לרכוש את המערה, בתחילה עפרון הוא הלארג' של העיר - קח בחינם.. בבקשה.. ואחרי שאברהם בכל אופן מתחנן לפניו שייקח כסף... הוא בשנייה מתהפך על כעצמו... אה כסף?? ארבע מאות שקל כסף... ביני ובינך מה היא... ובחז"ל מבואר שזה היה סכום אגדי... הרבה מעבר למחיר מחירון... מה קרה כאן?? וביותר הרי אברהם נמצא כעת בשעתו הקשה.. הוא מחפש קבר לטמון את אשתו.. והנצלן הזה לא מתבייש... ומנסה לסחוט אותו ברגע של קושי... מה זה ??

האמת היא שחזקה היא תאוות הממון עד כדי איבוד השפיות ואיבוד שיקול הדעת.. ברור שכל התאוות כולם שהקב"ה ברא הם מיועדים למטרה כי אחרת בלא תאוה לא תהיה לאדם משיכה למאומה.. ודאי ששורש התאוה לאוכל... ממון... ושינה... וכדו' היא הצורך הבסיסי שתהיה משיכה כי בלי זה אדם לא יגש לאוכל ולא ילך לישון אם אין צורך אז למה לעשות אם אין חיסרון אז מה צריך להשלים..

הבעיה היא במינון – כשאדם מפריז מעבר למידה הראויה הרי זה יוצא מגדר הדבר הנכון לגדר תאוה זולה.. אין בעיה בתאוה ורצון לאכול .. יש בעיה באדם שמגזים עם האוכל... גם בממון - ברור כי הממון הינו המניע הגדול באנושות כולה.. הכל סובב סביב הכסף... החיים עצמם.. הבריאות ... האוכל ... הביוליים .. הכל סובב סביב הציר שנקרא כסף.. זה המעמיד של העולם מאז ומעולם... ואין חסרון במי שיש לו ממון אלא אם כן הוא נהפך להיות במקום האדון של הכסף לעבד נרצע שלו...

ברור שאדם המבין כי הכסף הוא האמצעי להגיע למטרה אז זה בסדר גמור... הבעיה מתעצמת כשהתאוה היא לגיוס ממון רב לשם הגיוס... כשהכסף נהפך למטרה ויעד בפני עצמו.. להיות עשיר.. שיהיה לי הרבה.. בלי סיבה למה כדאי שיהיה לי הרבה ולמה אני צריך שיהיה לי הרבה...

מן הסתם אין חסרון באדם שרוצה שיהיה לו כסף בכדי שיוכל לחיות טוב.. כמובן בתנאי שבורא עולם מסכים הוא שאכן האדם הזה זכאי לחיות טוב... אבל כשאדם מגיע לאיבוד האיזון הנכון בין הצורך לכסף לבין התאוה הבלתי נשלטת לכסף.. העיקר שיהיה לי ויהיה לי כאן הוא נופל...

עפרון היה איש לארג'.. אבל זה היה עד הכסף.. כשהציעו לו כסף.. נדלקו לו כל החושים... זהו נגמר .. לא מעניין מי עומד מולו ומה הסיטואציה שהוא נמצא בה.. זהו יש כסף... ביני ובינך מה היא...

מעניין שבפרשה הזו מצאנו שוב את אותה התנהלות קלוקלת כשהנושא מגיע לממון... כט: וּלְרַבָּקָה אַח וְשִׁמוֹ לָבֵן וַיִּרְץ לָבֵן אֶל הָאִישׁ הַחֹנֶצֶה אֶל הָעֵינָן: כותב רש"י - וירץ למה רץ ועל מה רץ, והי כראות את הנזם, אמר, עשיר הוא זה, ונתן עיניו בממון: ובהמשך - לא: וַיֹּאמֶר בּוֹא בְרוּךְ יְהוָה לְמָה תַעֲמִד בַּחוּץ וְאֲנֹכִי פְּנִיתִי הַבַּיִת וּמְקוֹם לְגַמְלִים כּוֹתֵב רִשְׁ"י - פניתי הבית. מעבודת אלילים:

נשים לב - הוא פינה את הבית מהאלוהים שלו.. הוא זרק את האלוהים שלו מהבית... ולמה?? בכדי להכניס את אליעזר... ומה קרה?? אהה.. הוא עשיר גדול... יש לו הרבה כסף... נתן עיניו בממון... רואים שכאשר הכסף מעביר את האדם על דעתו - זה סימן שהכסף הפך למטרה בפני עצמה... הכסף הפך לעיקר... הוא לא רק אמצעי..

ואילו אברהם גם היה עשיר גדול... אבל היו לו סדר עדיפויות... גם כשהייתה לו האפשרות לקחת כסף ממלך סדום הוא לא לקח... גם כאן הוא אפי' לא התמקח עם עפרון... להפך הוא מתעקש לתת לו את הכסף.. למה? כי אצלו הכסף היה אמצעי להשגת מטרה.. וכן כאשר אליעזר נסע להביא את רבקה הוא שלח אתו ממון רב... למה? כי אצלו זה אמצעי... לא מטרה.. אין עניין בלהיות עשיר... יש עניין להשתמש בכסף לצורך נכון.. לחסד.. לצדקה.. לקיום מצוות.. זה יעד נכון... אבל לא להפוך את הכסף למטרה בפני עצמה...

אהב כסף לא ישבע כסף - קהלת מבטיח שמי שאוהב כסף לעולם לא יהיה שבע מהכסף.. תמיד יהיה לו תחושת רעב... תחושת חסרון... מי שיש לו אהבה לעצם הכסף... מסכן אף פעם לא יהיה שבע...

אחד האדמור"ם נסע לבקר את חסידיו בעיירה ששכנו בה, בהגיעו למקום, נתארח הוא אצל אחד מגדולי נגידי החצר... ביושבו בסלון הבית הביט הוא בוויטרינה... ולא הוריד את עיניו.. תמה הגביר ושאל את רבו.. רבנו - מה אתם רואים שם בוויטרינה? ענה לו הרבה, תמיד התקשתי מחד כותב אין אדם מת וחצי תאוותו בידו, משמע כי כאשר אדם נפטר יש לו פחות מחצי ממה שהוא התאוה... ומאידך כתוב, מי שיש לו מנה רוצה מאתיים ומי שיש לו מאתיים רוצה ארבע מאות... סימן שחצי כן יש לו... אם איך מסתדרים שני המאמרים הנ"ל??

אבל כעת מצאתי ישוב לקושייה.. כי בוויטרינה שלך ישנה מראה אחורית... לכן זה נראה כאילו יש לך ארבע פמוטות... שישה גביעים... שני חנוכיות... ועוד... וכשהאדם רואה את זה, הוא רוצה כפול... הוא רוצה 4 גביעים... כי זה נראה שיש לו שתי גביעים.. אבל האמת שיש לו רק גביע אחד... אם כן האמת שיש לו באמת רק חצי מזה... ולכן כשהוא נפטר אין לו אפי' חצי תאוותו בידו...

